05/12/2021

Περί της επανακομιδής του ιερού λειψάνου του Αγίου Σάββα του Ηγιασμένου

/ Ιστορία - Εθνικά Θέματα

Το 1965 έγινε με πανηγυρικές τελετές η επανακομιδή του ιερού λειψάνου του Αγίου Σάββα στο μοναστήρι του. Το ιερό λείψανο το είχαν κλέψει οι σταυροφόροι της Α’ σταυροφορίας (1096 – 1099) μαζί με πολλά άλλα ιερά λείψανα και το μετέφεραν στη Βενετία, όπου και το έθεσαν στον ναό του Αγίου Αντωνίνου. Περίπου εννέα αιώνες αργότερα, ο μεγάλος ασκητής της Ορθοδοξίας έμελλε να επανέλθει και πάλι στο μοναστήρι που ο ίδιος έκτισε.

Παρακολουθήστε ένα σπάνιο βίντεο του 1965 από την επιστροφή του Ιερού Λειψάνου του Αγίου Σάββα στο Πατριαρχείο Ιεροσολύμων, που έγινε μετά από ενέργειες του Πατριάρχη Ιεροσολύμων Βενεδίκτου.

Δείτε το βίντεο και διαβάστε την ιστορία της επανακομιδής από κάτω:

Πριν την παραλαβή του ιερού λειψάνου είχαν προηγηθεί μεταξύ του Πάπα της Ρώμης Παύλου στ’ και του Πατριάρχου Ιεροσολύμων Βενεδίκτου συνεννοήσεις για τον καθορισμό αντιπροσωπειών, ημερομηνιών, τελετών και άλλων θεμάτων σχετικών με την παράδοση και την παραλαβή.

Από πλευράς Πατριαρχείου Ιεροσολύμων ορίσθηκε η αντιπροσωπεία στην οποία μετείχαν ο Αρχιεπίσκοπος Ιορδάνου (νυν Μητροπολίτης Καισαρείας) κ. Βασίλειος, ο Αρχιμανδρίτης Θεοδόσιος ηγούμενος της Βηθανίας, ο Αρχιμανδρίτης Σεραφείμ ηγούμενος της Λαύρας και ο ιεροδιάκονος (νυν Μητροπολίτης Ναζαρέτ) κ. Κυριακός.

Ο Γέρων Σεραφείμ είχε ιδιαίτερη αγάπη και ευλάβεια στον άγιο Σάββα. Εδιηγείτο στα καλογέρια του μετά την επανακομιδή του ιερού λειψάνου τα εξής: «Ο Πάπας», έλεγε «δεν μας έδωσε το ιερό λείψανο, γιατί μας αγαπούσε, αλλά γιατί συχνά εμφανιζόταν σ’ αυτόν και τον ενοχλούσε για να επιστρέψει στο μοναστήρι του. Όταν πέθανε ο Πάπας που δεν έλαβε υπ’ όψιν του τον Άγιο, εκείνος εμφανίστηκε και πάλι στον διάδοχό του. Αλλά και στον ναό που βρισκόταν το ιερό λείψανό του θησαυρισμένο μέσα σε γυάλινη λάρνακα χτυπούσε το τζάμι, έκανε φασαρίες, τάραζε τους φύλακες και τους Λατίνους μοναχούς».

Ο άγιος Σάββας, τον οποίο ο Γέρων Σεραφείμ εσέβετο πολύ, ανταπέδωσε την αγάπη του Γέροντος και τον αξίωσε να λάβει μέρος στην επανακομιδή του ιερού σκηνώματός του από τη Βενετία το 1965. Ο μακαριστός πατριάρχης Βενέδικτος είχε τότε αποφασίσει: « Ο ηγούμενος του Αγίου Σάββα πρέπει να πάει οπωσδήποτε». Πειράζοντας δε ο πατριάρχης τον Γέροντα Σεραφείμ κάποτε είπε: «Επί της εποχής σου , πάτερ Σεραφείμ, επέστρεψεν ο Άγιος Σάββας!», ο δε Γέρων Σεραφείμ αντικρούοντας και ανταποδίδοντας τη φιλοφρόνηση απάντησε: «Όχι, επί της εποχής σας, Μακαριώτατε!».

Παρά τις εκδηλώσεις τιμής και αγάπης εκ μέρους των Λατίνων τόσο στην αντιπροσωπεία όσο και στην Αγιοταφική Αδελφότητα υπήρχε διάχυτη η αμφιβολία εάν οι Δυτικοί απέδιδαν το πραγματικό άγιο λείψανο στην ορθόδοξη αντιπροσωπεία. Όταν η ορθόδοξη αντιπροσωπεία μετά από το μακρύ και κοπιαστικό ταξείδι έφθασε στον ναό του αγίου Αντωνίνου, ο Γέρων Σεραφείμ

παρατηρούσε, προς έκπληξη των υπολοίπων, με ιδιαίτερη επιμονή το ιερό λείψανο, σαν να έψαχνε να βρει κάποιο σημάδι που να πιστοποιεί την αυθεντικότητά του. Κάποια στιγμή με έκδηλη χαρά φώναξε στους υπόλοιπους: «Πατέρες, είναι το πραγματικό λείψανο».

Πιστοποίησε τη γνησιότητα από το γεγονός ότι έλειπε το ένα από τα δύο μάτια. Γνώριζε ο π. Σεραφείμ από παλαιά συναξάρια της Λαύρας ότι οι μονοφυσίτες στα χρόνια του Αγίου Σάββα σε μια διαμάχη που είχαν μαζί του για την ορθή πίστη του είχαν βγάλει το μάτι. Από εκείνη τη στιγμή δεν απομακρύνθηκε από αυτό. Ακόμη και όταν το αεροπλάνο διενυκτέρευσε στην Αθήνα, για να προσκυνήσουν επί του αεροπλάνου οι αναμένοντες αυτό πιστοί, ο Γέρων παρέμεινε μόνος όλη τη νύχτα φύλακας του ιερού λειψάνου, ενώ η υπόλοιπη συνοδεία λόγω του κόπου μετέβη στην Αθήνα για ανάπαυση.

Διηγείται ο Μητροπολίτης Ναζαρέτ ότι καθ’ όλο το διάστημα που ο Γέρων Σεραφείμ στεκόταν φρουρός δίπλα στο άγιο λείψανο, έδιδε τόσο στον ίδιο όσο και στα υπόλοιπα μέλη της αντιπροσωπείας την αίσθηση ότι ανάμεσά τους γινόταν κάτι σαν μυστική συνομιλία, σε σημείο που να εντυπωσιάζονται και να θαυμάζουν το γεγονός. Όμως δεν άργησε να παρουσιασθεί ο μεγάλος προβληματισμός : πως δηλαδή θα γινόταν η αλλαγή των ενδυμάτων του ιερού λειψάνου βάσει των συμφωνηθέντων.

Συγκεκριμένα μετά την αρπαγή του ιερού λειψάνου από το μοναστήρι, οι Λατίνοι στη Βενετία το έντυσαν με ενδύματα Λατίνου ιερέως, ενώ τα χέρια του αγίου Σάββα ήταν σταυροειδώς επί του στήθους του. Μετά από εννέα περίπου αιώνες, η ακαμψία του σώματος δεν επέτρεπε την αλλαγή της λατινικής περιβολής με τα ράσα του Ορθόδοξου κληρικού, με το πετραχήλι και το μοναχικό σχήμα που είχε φέρει μαζί της η αντιπροσωπεία για τον σκοπό αυτόν.
«Τότε είδαμε τον Γέροντα Σεραφείμ να γονατίζει μπροστά στο ιερό λείψανο και να προσεύχεται για πολύ ώρα. Κάποια στιγμή σηκώθηκε έκαμε μετάνοιες στρωτές και σήκωσε με τα χέρια του τα χέρια του αγίου Σάββα σαν να ήταν χέρια ζωντανού ανθρώπου μπροστά στα έκπληκτα μάτια όλων μας», θυμάται με ακρίβεια μέχρι σήμερα και διηγείται ο Μητροπολίτης Ναζαρέτ. Τότε άλλαξαν τα ενδύματα του Αγίου Σάββα και αφού τελείωσαν οι τελετές εκ μέρους των Λατίνων, άρχισε το ταξείδι της επιστροφής.
Όταν το γυάλινο φέρετρο έφθασε στην πλατεία του αγίου Μάρκου, στο μώλο, υπήρχε μια γόνδολα η οποία το μετέφερε με συνοδεία σε χώρο κοντινό προς το αεροδρόμιο. Κατά μια δε περίεργη σύμπτωση στον ίδιο μώλο είχε αποβιβασθεί το ιερό λείψανο αιώνες πριν.
Θαυμαστό γεγονός που εντυπώθηκε στον νου όλων ήταν τα χιλιάδες περιστέρια

της πλατείας του αγίου Μάρκου τα οποία όλα μαζί τη στιγμή που η γόνδολα με το ιερό λείψανο ξεκινούσε τον πλου της στα νερά των καναλιών σαν κύμα πέρασαν πάνω από αυτήν χαιρετώντας με τον τρόπο αυτό τον μεγάλο φιλοξενούμενο που πλέον αναχωρούσε για το μοναστήρι του.
Χρόνια μετά, κάθε φορά που αντάμωναν ο Γέρων Σεραφείμ με τον Μητροπολίτη Ναζαρέτ κ. Κυριακό, του θύμιζε : «Τα περιστέρια, τα περιστέρια», σαν υπόμνηση του ότι και η άλογη ακόμη φύση συμμετείχε ως μαρτυρία τη στιγμή της αναχώρησης από τη Βενετία με προορισμό τα Ιεροσόλυμα. Εκεί παρέμεινε στον πανίερο ναό της Αναστάσεως για μέρες χάριν προσκυνήσεως των γυναικών, λόγω του αβάτου της Μονής του Αγίου Σάββα.

Σημειώνουμε εδώ και ένα θαύμα το οποίο διηγήθηκε ο Γέρων Σεραφείμ σχετικά με το ιερό λείψανο του αγίου Σάββα που επανακομιζόταν στα Ιεροσόλυμα. Κάποια ορθόδοξη μοναχή, που περίμενε να προσκυνήσει το ιερό λείψανο, επολεμείτο από λογισμούς δυσπιστίας για το αν το ιερό λείψανο, που δόθηκε από τους Λατίνους, ανήκε πράγματι στον Άγιο Σάββα. Είδε, μόνη αυτή, το ιερό λείψανο να ανασηκώνει λίγο την κεφαλή, να τη στρέφει προς αυτήν και έπειτα να επανέρχεται στην προτέρα θέση της κατακλίσεως, οπότε εν τρόμω και χαρά απέβαλε την αμφιβολία.

Από το βιβλίο
” Ο ΓΕΡΩΝ ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΣΑΒΒΑΪΤΗΣ ”
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΜΥΓΔΟΝΙΑ

Δείτε το βίντεο για την επανακομιδή του λειψάνου: